

172

quis passionem insurgentem non solum re-
frenat/ne inducat in vitium sed etiam ver-
tit in contrariam virtutem. Verbi gratia si
quis moueatur stimulis ire vel inuidie co-
tra aliquem et tunc ex virtuosio habitu mi-
ritatis ex hoc plus prouocetur ad diligen-
dum et ad bene sibi faciendum quam prius et
huius duo modi competunt actibus. Quar-
to modo quando quis per longum virtutis
exercitium in tanta tranquillitate est pos-
situs quod omnino nulla passione mouetur sed
anima quietatur in otio spirituali. Et hoc per-
tinet ad contemplatiuos. Tercio modo
dedit solitarius et rabeat. Et ratio huius
subditur. Quia lenabit se supra se. Sic sed
maritagoalena ad pedes christi. Et hec mi-
ritas necessaria est contemplatiuis. Saltem
pro actu contemplationis quia anima tur-
bata passionibus non limpide potest con-
templari. Exemplum de aqua turbida et
limpida. Quinto quoniam quis in pre-
dicta tranquillitate animi positus ex vic-
tozia passionum in casu in se excitat motum
passionis pro emendatione proximi vel sui
ipsius reprehensione quibus hoc eis sit penale
et distiale. In quo motu quidem passio ex-
citatur ad exempla sed tamen eadem im-
mo maior seueritas animi est ad intra et
in ipso actu reprehensionis feruentius di-
ligit quod corripit. Ps. Irascimini et nolite
peccare. Sic Cassiodorus. Depe mina-
bamur innoxij et irascebamur prelati. Et
hec mitas competit perfectis ut pre-
latis ex redundancia contemplationis ad ac-
tuum. Isti in quantum mites bene dicuntur
beati quia hec est quasi inchoatio beatitu-
dinis eterne. Unde eius possessio terre re-
promittitur id est quieta possessio corpo-
ris sui per sedationem passionum inquietan-
tium vel etiam terree viuentium. Sic Be-
ati qui lugent. Augustinus. Luctus est eri-
stia de amissione carorum. Et intelligitur
hic luctus tripliciter. Uno modo pro omni-
turbatione que est pro successibus tempo-
ralium siue in rebus siue in corpore siue in a-
micis et huiusmodi. Vbi cadit questio. Vt
de talibus tritari sit virtutis. Dicendum
aut talia temporalia amissa considerantur
in se aut per comparationem ad bona spi-
ritualia ad que fuerunt amineula. Si primo
modo tunc est peccatum. Si secundo
tunc est virtus lugere. Sic beatus Augu-
stinus luit matrem suam defunctam deca-
mo quarto confessionum. Vel potest dici
quod etiam luctus primo modo est utilis occa-
sionaliter quia est occasio virtutis et bea-
titudinis. Psalmista. In tribulatione dilata-

tu me. Et secundum hoc est sensus. Beati qui
lugent id est quibus temporalia solacia au-
feruntur ex quo communiter homines luge-
nt et turbantur. Alio modo est luctus pro
peccatis propriis et alieis. Psalmista qua-
si lugens et coneristat sic humiliabar sed
contra beatitudines sunt virtutes purga-
ti animi. Et talibus non videtur nec esse lu-
gere peccata. Dicendum quod immo sed aliter
et aliter ut habes in sermone. Ave maria
Tercio modo est luctus pro elatione pro-
sentis miserie et dilatione patrie. Psalmi-
sta. Deu michi quia incolatus meus prolon-
gatus est. Primum istorum est diuina con-
solatio. Psalmista. Cum ipso sum in tribula-
tione et cetera. Sic Beati qui esurunt et
sunt iustitiam. Sic iusticia accipitur lar-
ge pro sanctitate et omni bono opere. Es-
sures et sitis et homo iusticie est vehemens
desiderium boni operandi quicum maistica-
tione sumitur et boni operis quod exteriori
conatu et labore completur. Sic autem
potius qui subest et absque labore tran-
sigitur sit cognitio. De hac esurie et siti dicit
hieronymus. Nunquam satis est velle bonum
nisi et iusticie habeamus famem. et iustus
nunquam dicit satis est sed semper appetit pro-
fectum vltiore. Quod est contra errorem
eorum qui statum in progressu spirituali po-
suerunt. Contra quos habes a. ibi. Hoc au-
tem feruens desiderium innascitur ex tri-
bus quo ad actus videlicet ex considera-
tione breuitatis temporis et ceteri noxietate
et ex premij magnitudine. Item ex tribus
alijs quo ad contemplatiuos videlicet ex
vigore dilectionis et virtute attentionis et
ex dulcore affectionis de quibus prosequere
ut vis. Sic Beati misericordis. Misericor-
dia est compassio super miseria aliena quam
quis comprehendit ut suam. Que compassio
in quantum est ratione regulata est virtus
monachalis. In quantum vero quis ex fer-
uore caritatis per operationem donorum spi-
ritu mansit ad hoc mouetur sic est beatus
do. Paz in beatitudine eterna sic est vnio
caritatis quod quilibet sanctus gaudium alte-
rius apprehendit ut suum. Iustus repro-
mittitur misericordie consecutio. Vbi aduertens
dum quod iustus beatitudinibus semper respon-
dent premia pro augmentacione plus enim
regnum possidere quam habere. Item plus est
in regno consolari quam ipsum possidere. Item
plus est solatio si tiri quam solari. Item plus
ultra debitum iusticie saturari quod est mi-
sericordie quam solum secundum iustitiam siue
secundum mensuram iusticie. Beati modo
corde. Quondam cordis est qua clarificatur